

Iskælder

Flere forskellige betegnelser; iskælderhus, iskælderhøj, iskælderbrønd, ishus etc.
Iskældre er anlæg til opbevaring af is til brug for nedkøling af madvarer i husholdningen – som for eksempel når isen bliver anbragt i et isskab i fadeburet/kælderen – og til fremstilling af dessertis. Iskældre kan også benyttes til opbevaring af vildt. Kendes herhjemme fra 1580'erne på kongelige slotte, palæer og herregårde.

Omtale af "en Iskælder, hvoraf der endnu for faa Aar siden var spor". Sønderis, Ribe Amt 1667.	Oluf Nielsen, 1862: <i>Historiske Meddelelser om Skast Herred</i> , s. 218.
Angivelse på matrikelkort 1770; iskælderhøj, indgang med sandstensportal. Lerchenborg.	<i>Danske Herregaardshaver I</i> , 1930 s. 4ff.,
Som en pendant til havehuset nævner Hans Henrik Halling: "iskælderen, også den eksisterede endnu i min tid. Det var en dyb, cirkelrund grube sat med kampesten, med stråtag over og indgang mod nord". Hans Henrik Halling, beretning trykt i tidsskriftet Clio 1799.	Ellen Andersen, 1983: <i>En jysk herregård</i> , s. 63.
"Iskielder Marken", Svenstrup. 1795/1805.	J. Wedell-Neergaard, 1921: <i>Svenstrup</i> s. 192 f.
"Iis Keller Banken", Egeskov på kort fra 1810.	F. Beckett, 1904: <i>Danske Herreborge</i> , sp. 31.
Ishus på Rosenvold ved Vejle, bygget af cement inde i en jordvold, med dør i siden og lem i toppen. Formodentlig bygget sidst i 1800-tallet.	Mundtlig oplysning: Elisabeth Rantzau 10.12.2009.
'Ishus' på Wedellsborg 1916. Bd. VI, s. 34 Hjemmelavet 'iskule' på Åkjær 1918. Bd. VI, s. 49. 'Ishus' på Næsbyholm i 1915. BD VI, s. 52.	Ole Højrup: <i>Herregårdsliv I-VIII</i> , 1982.
Omtales i øvrigt:	Morten Lundbæk: <i>Ishuse. Om isning, opbevaring og brug af is i ældre tid, især på danske herregårde.</i> (Magisterkonferens-afhandling), 1970.
Skrevet af: Britta Andersen, 2009.	